

Chambre des Représentants

SESSION 1969-1970.

10 JUIN 1970.

PROJET DE LOI organisant un stage judiciaire.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

La pratique du droit qui est une des conditions d'accès aux fonctions judiciaires comporte un éventail d'activités qui supposent soit une nomination préalable (fonctions judiciaires antérieures, notariat, Conseil d'Etat, enseignement universitaire, fonctions administratives), soit l'exercice de la profession d'avocat.

De bons candidats sont en fait écartés des fonctions judiciaires parce que leurs moyens matériels les obligent à rechercher très tôt un emploi rémunéré et que beaucoup ne peuvent songer à demander leur inscription auprès d'un barreau, les premières années d'activité, en qualité d'avocat stagiaire étant, la plupart du temps, d'un rendement nettement insuffisant pour assurer la vie matérielle, surtout si l'intéressé est marié et a des charges de famille.

Il devrait être possible à des candidats à la magistrature de fournir la preuve de leur aptitude à une nomination, par l'exercice d'une pratique judiciaire au sein même des fonctions judiciaires sous forme d'un stage rémunéré.

L'objet du présent projet est d'ouvrir la possibilité de tels stages auprès des parquets des tribunaux de première instance et des auditorats du travail en mettant ainsi ces stagiaires judiciaires dans les conditions légales de nomination au même titre que ceux qui remplissent les autres conditions prévues par les articles 191 et 194 du Code judiciaire.

Si le choix de ces stagiaires est judicieux, ceux-ci pourront d'ailleurs fournir une aide substantielle aux parquets et aux auditorats du travail. Ils pourront obtenir un commissionnement par le procureur général en vue d'exercer des fonctions d'officier de police judiciaire auxiliaire, voire d'exercer tout ou partie de l'action publique.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1969-1970.

10 JUNI 1970.

WETSONTWERP tot organisatie van een gerechtelijke stage.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De rechtspraktijk, die een van de voorwaarden is om tot gerechtelijke ambten te worden toegelaten, omvat een geheel van werkzaamheden die ofwel een voorafgaande benoeming (vroegere gerechtelijke ambten, notariaat, Raad van State, academisch onderwijs, bestuursambten) ofwel de uitoefening van het beroep van advocaat, onderstellen.

In feite worden goede kandidaten van de gerechtelijke ambten afgetrokken doordat zij ingevolge hun financiële toestand genoopt zijn vlug een bezoldigde betrekking te zoeken. Velen kunnen er niet aan denken hun inschrijving bij een balie te vragen aangezien de eerste jaren beroeps-werkzaamheid als advocaat-stagiair meestal een kennelijk onvoldoende rendement oplevert om in de levensbehoeften te voorzien, vooral wanneer de betrokkene gehuwd is en voor een gezin moet instaan.

Het zou moeten mogelijk zijn dat gegadigden voor de magistratuur het bewijs van hun bekwaamheid met het oog op een benoeming kunnen leveren door uitoefening van de rechtspraktijk binnen het bestek van gerechtelijke ambten, onder de vorm van een bezoldigde stage.

Het doel van dit ontwerp is te voorzien in de mogelijkheid van zulke stages bij de parketten van de rechtbanken van eerste aanleg en bij de arbeidsauditoraten, waarbij de gerechtelijke stagiaires in dezelfde wettelijke benoemingsvoorwaarden worden geplaatst als zij die de andere bij de artikelen 191 en 194 gestelde vereisten aanvullen.

Indien de keus van die stagiaires goed wordt gedaan, kunnen deze trouwens een grote hulp zijn voor de parketten en de arbeidsauditoraten. Zij kunnen van de procureur-generaal aanstelling bekomen met het oog op de uitoefening van het ambt van officier van gerechtelijke politie, officier van de procureur des Konings en zelfs de strafvordering geheel of ten dele uitoefenen.

Cette institution du stage pourra ainsi permettre, tout en mettant plus de candidats valables en mesure de postuler une nomination, de suppléer à des vides momentanés dans les rangs des magistrats du Ministère public. C'est ainsi que, actuellement, un certain nombre de stagiaires pourrait permettre au parquet de faire face à des difficultés passagères dues au fait que les nominations aux nouvelles juridictions du travail les ont privés de magistrats de qualité.

**

Dans son rapport sur la réforme judiciaire, M. Charles Van Reepinghen, Commissaire royal à la Réforme judiciaire, fait état des législations étrangères et des divers projets ébauchés antérieurement en vue de prévoir un stage.

En 1948, notamment, le 13 juillet a été déposé au Sénat un projet de loi ayant pour but l'organisation d'un stage préalable et obligatoire pour tout candidat aux fonctions judiciaires. Ce projet est devenu caduc et le Parlement n'en a pas été ressaisi.

À la différence du projet actuel, le stage prévu était obligatoire, n'était pas rémunéré et s'accomplissait sous la direction d'une commission de stage.

EXAMEN DES ARTICLES.

Article premier.

La désignation des stagiaires est faite par arrêté ministériel pour une durée d'un an, renouvelable deux fois seulement.

Les conditions de désignation sont le diplôme de licence ou le doctorat en droit et l'âge minimum de 22 ans et maximum de 30.

Il suffit que la désignation pour un premier terme d'un an ait été faite avant que le candidat n'ait atteint l'âge de 30 ans pour que la ou les désignations suivantes, pour atteindre un total de trois ans, puissent être faites.

Il s'agit de permettre l'accès à ce stage à des éléments suffisamment jeunes, qui pourraient normalement accéder à l'exercice de la profession d'avocat et n'ont pas atteint un âge qui, au cas où ils bénéficieraient d'une nomination ultérieure dans la magistrature, ne leur permettrait pas une carrière complète.

En fixant l'âge minimum à 22 ans, le projet permet qu'après trois ans de stage, le Roi puisse, éventuellement, le nommer substitut dont l'âge minimum requis est de 25 ans.

Le fait que la désignation n'est valable qu'un an mais est renouvelable par deux fois, permettra au Ministre de ne pas confirmer dans leurs fonctions des candidats que les autorités judiciaires estimeront inaptes.

Art. 2.

La durée du stage est limitée à trois ans.

Elle correspond à celle prévue par les articles 191 et 194 du Code judiciaire pour l'exercice de « fonctions juridiques » et permet ainsi au stagiaire de se trouver dans les conditions légales pour une nomination éventuelle.

De l'instellung van die stage zal aldus het tekort aan magistraten van het Openbaar Ministerie aanvullen en tegelijk bekwame kandidaten de gelegenheid geven een benoeming aan te vragen. Aldus zouden thans een aantal stagiairs de parketten in staat stellen voorbijgaande moeilijkheden te verhelpen te wijten aan de omstandigheid dat hun door benoemingen bij de nieuwe arbeidsgerechten voortreffelijke magistraten onttrokken zijn.

**

In zijn verslag over de gerechtelijke hervorming heeft de heer Charles Van Reepinghen, Koninklijk Commissaris voor de Gerechtelijke Hervorming, vreemde wetgevingen en verscheidene vroegere ontwerpen vermeld met het voorstellen een stage tot stand te brengen.

Op 13 juli 1948, werd namelijk bij de Senaat een ontwerp van wet ingediend met het oog op de organisatie van een stage die iedere kandidaat voor een gerechtelijk ambt vooraf diende door te maken. Dat ontwerp verviel en werd niet opnieuw bij het Parlement ingediend.

Het verschil hierin van het huidig ontwerp, dat de voorgenomen stage verplicht was, niet bezoldigd was en verliep onder toezicht van een stagecommissie.

ONDERZOEK VAN DE ARTIKELEN.

Artikel 1.

De stagiairs worden bij ministerieel besluit aangewezen voor een duur van een jaar, die slechts tweemaal kan worden vernieuwd.

Om te kunnen worden aangewezen moet de betrokkene licentiaat of doctor in de rechten zijn en ten minste 22 en ten hoogste 30 jaar oud zijn.

Alleen indien de kandidaat vóór de leeftijd van 30 jaar voor een eerste termijn van een jaar is aangewezen, kan de volgende aanwijzing of kunnen de volgende aanwijzingen worden gedaan tot bereiking van een totale duur van drie jaar.

Het komt erop aan die stage toegankelijk te maken voor personen die voldoende jong zijn, normaal het beroep van advocaat zouden kunnen uitoefenen en de leeftijd niet hebben bereikt die, mochten zij later in de magistratuur worden benoemd, hun het doorlopen van een volledige loopbaan zou beletten.

Door de minimumleeftijd van de betrokkene op 22 jaar te stellen, maakt het ontwerp het de Koning mogelijk deze, na drie jaar stage, eventueel een benoeming tot substituuat te verlenen, waarvoor de vereiste minimumleeftijd 25 jaar is.

Doordat de aanwijzing slechts een jaar geldig doch tweemaal vernieuwbaar is, wordt de Minister de gelegenheid geboden de kandidaten die door de gerechtelijke overheid onbekwaam worden geacht niet in hun ambt te bevestigen.

Art. 2.

De duur van de stage is beperkt tot drie jaar.

Hij stemt overeen met die welke in de artikelen 191 en 194 van het Gerechtelijk Wetboek voor het uitoefenen van een « juridisch ambt » is bepaald en plaatst de stagiair dus in de wettelijke voorwaarden voor een eventuele benoeming.

Art. 3.

Le nombre de stagiaires susceptibles d'être désignés est fonction des nécessités des parquets et des vacances normales de places de substitués.

Il serait hasardeux de fixer ce nombre par la loi et il convient de laisser au Ministre le soin de le déterminer chaque année, compte tenu de ce que ce nombre ne peut pas dépasser le dixième du cadre prévu pour ces magistrats pour l'ensemble du Royaume.

Art. 4.

Il est expressément prévu que le stagiaire n'est pas revêtu de la qualité de magistrat. Il exerce des fonctions au sein du pouvoir judiciaire selon les directives et modalités déterminées par le chef du parquet auquel il est affecté.

Celui-ci peut proposer que lui soit confié, par commissionnement du procureur général, le pouvoir d'exercer en fait les fonctions d'officier de police judiciaire auxiliaire du procureur du Roi.

Si son degré de compétence et de maturité le permet, il pourra être commissionné par le procureur général en vue de l'exercice de tout ou partie de l'action publique.

Le stage terminé, le stagiaire se trouve dans les conditions légales pour postuler une nomination, mais le stage ne lui confère aucun privilège à l'égard des candidats qui, sans en avoir accompli, se trouvent également dans les conditions légales.

Art. 5.

Le montant de la rémunération du stage a été établi en un chiffre absolu qui ne doit entraîner aucune assimilation ni à l'ordre judiciaire ni à l'ordre administratif, la mission du stagiaire étant *sui generis*. Ce chiffre est repris du montant du barème de début de carrière du secrétaire d'administration auquel sont ajoutés les avantages sociaux du personnel rétribué par l'Etat.

Art. 6.

Le régime disciplinaire du stagiaire doit être simple et souple. Etant mis à la disposition des autorités judiciaires pour une mission de confiance exigeant notamment compétence, discrétion et esprit de travail, il convient qu'il puisse être mis fin à sa désignation si des motifs suffisamment sérieux ne permettent pas de la lui laisser poursuivre. Les autorités judiciaires saisiront dans ce cas le Ministre de la Justice qui statuera.

Art. 7.

Le stagiaire étant au service de l'Etat et rémunéré par lui, il a paru au Gouvernement qu'il convenait qu'il ne puisse exercer d'autres fonctions rémunérées ni profession.

Art. 8.

Le stage pour correspondre aux conditions légales permettant à un stagiaire de se porter valablement candidat à une fonction dans la magistrature devant comporter une durée de trois ans, il peut se faire que des circonstances exceptionnelles

Art. 3.

Het aantal aan te wijzen stagiairs hangt af van de behoeften van de parketten en van de normale vacatures van betrekkingen van substituut.

Het ware gewaagd dat aantal bij de wet te bepalen en het is verkieslijk het de Minister elk jaar te laten vaststellen zonder dat het een tiende mag overschrijden van de formatie van deze magistraten voor het gehele Rijk.

Art. 4.

Uitdrukkelijk wordt bepaald dat de stagiair de hoedanigheid van magistraat niet bezit. Hij oefent een ambt binnen het bestek van de rechterlijke macht uit volgens de richtlijnen en de regels die worden vastgelegd door het hoofd van het parket waaraan hij is verbonden.

Dit laatste kan vragen dat hem, op grond van een aanstelling vanwege de procureur-generaal, de bevoegdheid wordt verleend om in feite het ambt waar te nemen van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

Is de betrokkene daartoe voldoende bekwaam en rijp, dan kan de procureur-generaal hem aanstellen om, geheel of ten dele, de strafvordering uit te oefenen.

Na de stage verkeert de stagiair in de wettelijke voorwaarden om aanspraak te maken op een benoeming. Die stage verleent hem echter geen enkele voorkeur ten opzichte van de kandidaten die er geen hebben gemaakt en ook in de wettelijke voorwaarden verkeren.

Art. 5.

Het bedrag van de bezoldiging van de stage wordt uitgedrukt in een absoluut cijfer, wat geen gelijkstelling met de gerechtelijke orde of met het personeel in overheidsdienst tot gevolg dient te hebben, daar de opdracht van de stagiair er een is *sui-generis*. Bedoeld cijfer neemt het bedrag over van de aanvangswedde van de bestuurssecretaris, onder toevoeging van de sociale voordelen van het door de Staat bezoldigd personeel.

Art. 6.

De tuchtregeling van de stagiair moet eenvoudig en soepel zijn. Daar hij ter beschikking van de gerechtelijke overheden wordt gesteld voor een vertrouwensopdracht die onder meer bevoegdheid, geheimhouding en werklust vergt, dient er aan zijn opdracht een einde te kunnen worden gemaakt indien het om voldoende ernstige redenen onmogelijk wordt hem die te laten voortzetten. De gerechtelijke overheden dienen in dat geval de zaak aan te brengen bij de Minister van Justitie die zal beslissen.

Art. 7.

Daar de stagiair in dienst staat van het Rijk en erdoor bezoldigd wordt, is de Regering van oordeel dat hij geen andere bezoldigde betrekking of een beroep mag uitoefenen.

Art. 8.

Daar de duur van de stage, om te voldoen aan de wettelijke voorwaarden die de stagiair moet vervullen om zich op geldige wijze aan te melden voor een functie in de magistratuur, drie jaar moet bedragen, is het mogelijk dat

les obligent un stagiaire à cesser momentanément son stage; tel serait, par exemple, le cas d'un appel sous les armes pour l'accomplissement de ses obligations militaires.

Il convient, dès lors, de laisser au Ministre de la Justice la possibilité de suspendre un terme de stage commencé.

Art. 9.

Le pouvoir de désigner des stagiaires judiciaires est limité dans le temps, c'est-à-dire à une période de six ans à partir du jour de l'entrée en vigueur de la présente loi. Une disposition particulière est prévue au bénéfice des stages en cours en ce moment, lesquels peuvent être renouvelés conformément à l'article 1er de la loi.

Le Ministre de la Justice,

A. VRANKCX.

wegens buitengewone omstandigheden de stagiair verplicht wordt zijn stage tijdelijk te onderbreken; dit is bijvoorbeeld het geval bij het onder de wapens roepen voor het vervullen van zijn militaire verplichtingen.

Derhalve dient aan de Minister van Justitie de mogelijkheid te worden gelaten om een begonnen stagetermijn te schorsen.

Art. 9.

De mogelijkheid om gerechtelijke stagiairs aan te wijzen is beperkt in de tijd, nl. tot een periode van zes jaar te rekenen vanaf de dag van inwerkingtreding van deze wet. In een bijzondere bepaling is voorzien ten gunste van de op dat ogenblik lopende stages welke vatbaar zijn voor hernieuwing overeenkomstig artikel 1 van de wet.

De Minister van Justitie,

A. VRANCKX.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu la loi du 23 décembre 1946 portant création d'un Conseil d'Etat et notamment l'article 2;

Vu l'urgence;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice;

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article premier.

Le Ministre de la Justice peut désigner à des fonctions de stagiaires dans un parquet de première instance ou dans un audiorat du travail, des licenciés ou docteurs en droit, âgés de 22 ans minimum et de 30 ans au plus.

Cette désignation est valable pour un an; elle est renouvelable deux fois après avis des autorités judiciaires.

Art. 2.

La durée du stage est considérée comme équivalant à l'exercice de fonctions juridiques aux termes des articles 191 et 194 du Code judiciaire.

Art. 3.

Chaque année, avant le 31 juillet, le Ministre de la Justice fixe le nombre de candidats susceptibles d'être désignés sur base de l'article 1er de la présente loi. Ce nombre ne peut dépasser le dixième du cadre prévu dans l'ensemble du royaume pour les substituts du procureur du Roi et les substituts de l'auditeur du travail.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State, inzonderheid op artikel 2;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie;

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Justitie is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Artikel 1.

De Minister van Justitie kan tot het ambt van stagiair bij een parket van de rechtbank of bij een arbeidsauditoraat licentiaten of doctors in de rechten aanwijzen die ten minste 22 jaar en ten hoogste 30 jaar oud zijn.

Die aanwijzing geldt voor een jaar; zij kan na advies van de gerechtelijke autoriteiten tweemaal worden vernieuwd.

Art. 2.

De stagetijd wordt aangemerkt als uitoefening van juridische ambten als bedoeld in de artikelen 191 en 194 van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 3.

Ieder jaar, vóór 31 juli, stelt de Minister van Justitie het aantal vast van de gegadigden die op grond van artikel 1 van deze wet kunnen worden aangewezen. Dit aantal mag niet groter zijn dan een tiende van de formatie voor de substituut-procureurs des Konings en de substituut-arbeidsauditeurs in het gehele land.

Art. 4.

Les stagiaires ne sont pas magistrats. Ils sont revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire auxiliaire du procureur du Roi mais ne peuvent en exercer les fonctions que sur commissionnement par le procureur général. Après un an de stage ils peuvent être commissionnés par le procureur général pour exercer tout ou partie de l'action publique.

Art. 5.

Le stagiaire désigné bénéficie d'un traitement annuel de 164 182 francs payable mensuellement, à terme échu.

Les allocations, indemnités et rétributions complémentaires de traitement attribuées aux fonctionnaires de l'ordre administratif sont applicables à ces traitements. Le traitement est lié aux fluctuations de l'indice général du prix de détail du Royaume, conformément aux modalités fixées par la loi du 12 avril 1960 unifiant les divers régimes de liaison à l'indice des prix de détail. Ce traitement est rattaché à l'indice 110.

Toute la législation concernant la sécurité sociale des travailleurs, sauf celle relative aux vacances annuelles, est applicable aux stagiaires.

Art. 6.

Le stagiaire judiciaire peut faire l'objet d'une proposition de cessation de stage de la part du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail. Celui-ci émet un avis écrit motivé, transmis au procureur général lequel le soumet au Ministre de la Justice avec ses considérations.

Le Ministre statue après avoir entendu l'intéressé.

Art. 7.

Les fonctions de stagiaires désignés sur base de la présente loi sont incompatibles avec toute autre fonction rémunérée ou profession.

Art. 8.

Pour des motifs sérieux, le Ministre peut suspendre le stage.

Art. 9.

La faculté conférée au Ministre de la Justice de procéder à des désignations de stagiaires judiciaires cesse à l'expiration d'un délai de six années commençant à courir le jour de l'entrée en vigueur de la présente loi, sans préjudice du pouvoir de procéder à des renouvellements de désignation conformément à l'article premier.

Donné à Bruxelles, le 8 juin 1970.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Justice,

A. VRANCKX.

Art. 4.

De stagiairs zijn geen magistraat. Zij hebben de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, maar mogen in deze hoedanigheid niet optreden dan na aanstelling door de procureur-generaal. Na een jaar stage kunnen zij door de procureur-generaal worden aangesteld om de strafvordering geheel of ten dele uit te oefenen.

Art. 5.

De aangewezen stagiair ontvangt een jaarwedde van 164 182 frank, maandelijks na vervallen termijn betaalbaar.

De bijslagen, vergoedingen en bijkomende bezoldigingen die aan het personeel in overheidsdienst worden toegekend, zijn op die wedde toepasselijk. De wedde volgt de schommelingen van het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen overeenkomstig het bepaalde bij de wet van 12 april 1960 tot eenmaking van de verschillende stelsels van koppeling aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen. Die wedde is gekoppeld aan indexcijfer 110.

Al de voorzieningen betreffende maatschappelijke zekerheid van werknemers, met uitzondering van die betreffende de jaarlijkse vakantie zijn op de stagiairs toepasselijk.

Art. 6.

De procureur des Konings of de arbeidsauditeur kan ten aanzien van de gerechtelijke stagiair een voorstel tot beëindiging van de stage indienen. Daarbij zenden zij hun gemotiveerd advies aan de procureur-generaal, die het samen met zijn beschouwingen aan de Minister van Justitie voorlegt.

De Minister beslist na de betrokkene te hebben gehoord.

Art. 7.

Het ambt van de stagiair aangewezen op grond van deze wet, is onverenigbaar met iedere andere bezoldigde betrekking of met de uitoefening van een beroep.

Art. 8.

De Minister kan om gewichtige redenen de stage schorsen.

Art. 9.

De bevoegdheid van de Minister van Justitie om gerechtelijke stagiairs aan te wijzen, verstrijkt na een periode van zes jaar te lopen vanaf de inwerkingtreding van deze wet, onverminderd de mogelijkheid om aanwijzingen te vernieuwen overeenkomstig artikel 1.

Gegeven te Brussel, op 8 juni 1970.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Justitie,

A. VRANCKX.